

na území Československé republiky obývaných vypuzení. Tato zjištění neobsahují veškerých znaků subjektivní skutkové podstaty přečinů obžalovanému za vinu daných. Že obžalovaný při hlavním přelíčení připustil, že jeho závadný projev jest způsobilým, u jiných osob vyvolati rozhodnutí proti příslušníkům československého národa, podniknouti násilné nebo nepřátelské jednání, a je proto trestným, pokud se týče, že je štvavým a že může ohroziti obecný mír v republice, pokud se týče na místě činu, — jest bezvýznamným. Subjektivní skutkovou podstatou v celém jejím rozsahu bylo nalézacímu soudu tím spíše pečlivě se obírat, když zjistil, že obžalovaný byl v době činu napilým. Rozsudek jest zmatečným podle §u 281 čís. 9 a) tr. ř. Bylo proto zmatečnou stížností, aniž bylo třeba zabývat se dalšími jejími vývody, vyhověno podle §u 5 zákona z 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. pro rok 1878 za souhlasu generálního prokurátora ihned při poradě neveřejné, rozsudek byl v celém rozsahu zrušen a krajskému soudu v Olomouci bylo, ježto zrušovací soud nemůže ještě ve věci samé rozhodnouti a nařízení nového hlavního přelíčení se vyhnouti nelze, uloženo, by věc znovu projednal a rozhodl.

Čís. 2799.

Činnost pachatele ve smyslu § 81 tr. zák. musí býti činností aktivní, nestačí trpný odpor; nevyžaduje se zmaření úředního výkonu; skutková podstata jest dokonána již pouhým zprotivením se bez ohledu na to, zda cíle bylo dosaženo.

»Násilným vztazením ruky« je jakékoliv jednání, které směřuje přímo nebo nepřímo proti vrchnostenské osobě, donucujíc ji, by buď zdolala odpor pachatelův vynaložením vlastních fyzických sil neb od zamýšleného úkonu upustila; spadá sem vzpírání se a vytržení se z ruky vrchnostenské osoby.

Ustanovení §u 81 tr. zák. nevylučuje, by se vrchnostenská osoba nepokusila odpor jejímu úřednímu výkonu kladený přemoci a za tím účelem použila protinásilí; násilí pachatelovo, jímž se snaží ono protinásilí zmařiti, nelze pokládati za beztrestnou obrannou činnost.

(Rozh. ze dne 25. května 1927, Zm I 527/26.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 24. července 1926, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem veřejného násilí podle §u 81 tr. zák. a přestupkem podle §u 312 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Důvody zmatečnosti čís. 9 a) po případě 10 §u 281 tr. ř. nedoličuje stížnost z valné části po zákonu, opouštějíc základnu skutkových zjištění a rozbírajíc samostatně a jednostranně výsledky průvodní. Po

právní strážce má stížnost pravdu v zásadě, že činnost pachatele ve smyslu §u 81 tr. zák., ať již záleží v násilí psychickém (v nebezpečném vyhrožování) nebo v násilí fysickém (ve skutečném násilném vztažení ruky), musí býti činností aktivní, a že pokud jde o fysické násilí, nestačí tak zvaný trpný odpor. Naproti tomu neodpovídá zákonu její názor, že ustanovení §u 81 tr. zák. vyžaduje zmaření úředního výkonu. Jestliž skutková podstata, jak to ze slov zákona («v . . . úmyslu, by tento výkon zmařil . . .», pokud se týče . . . »by úřední jednání vynutil») jasně vyplývá, dokonána již pouhým zprotivením se úřední osobě v úmyslu, by úřední nebo vrchnostenský úkon byl zmařen neb úřední jednání bylo vynuceno, aniž je třeba, by tohoto cíle bylo dosaženo. Posuzuje-li se věc na základě rozsudkových zjištění, nemůže býti pochybnosti o tom, že jednáním obžalovaného je naplněn znak násilného vztažení ruky. Zjišťujeť nalézací soud, že obžalovaný ani tehda, když strážníku Josefu V-ovi přispěchal na pomoc strážník František V., výzvy V-ovy, by je následoval na strážnici, neuposlechl, že se mu naopak, když ho se strážníkem Františkem V-em rukama uchopil, by ho předvedl na strážnici, vzpíral, vytrhl se mu z rukou, při čemž strážníka V-u uhodil pěstí do prsou, chytil ho za plášť a utrl mu knoflík a pak skočil mezi koně a vlezl si na voj. Podle těchto zjištění neobmezil se obžalovaný na pouhé neuposlechnutí stráže, nýbrž dopustil se násilného vztažení ruky ve smyslu §u 81 tr. zák., jímž podle ustálené judikatury je jakékoliv jednání, které směřuje přímo nebo nepřímou proti vrchnostenské osobě, donucujíc ji, by buď zdolala odpor pachatelův vynaložením vlastních fysických sil neb od zamýšleného úkonu upustila, a za které v naznačeném smyslu uznati dlužno vzpírání a vytrhnutí se z rukou zakročujících strážníků, udeření do prsou a uchopení za plášť. Zmateční stížnost nepopírá ostatně ani, že by tyto počiny nestělesňovaly pojmu násilného vztažení ruky, ale snaží se opodstatněnost soudcovského výroku zvrátiti námitkou, že prý odpor obžalovaného nesměřoval proti úřednímu výkonu samotnému, proti předvedení na strážnici, nýbrž pouze proti osobám strážníků V-y a V-a a to proto, že prý se obával, že ho tito strážníci budou na strážnici bít. Je pravda, že se obžalovaný v tomto smyslu obhajoval. Leč tato obhajoba nemohla by obžalovaného ospravedlniti, i kdyby byla správnou (nalézací soud nevezal ji za prokázanu); uplatňujeť jí obžalovaný v pravdě jen pohnutku, která ho přiměla k odporu proti vrchnostenským osobám, a z jaké došlo ku trestnému činu. Než tato pohnutka byla by pro otázku viny a kvalifikaci činu právně bezvýznamnou, poněvadž nezakládá sama o sobě žádného trestnost vylučujícího důvodu ve smyslu §u 2 tr. zák., nýbrž mohla by přijíti na nejvyš v úvahu jako okolnost polehčující po rozumu §u 46 d) tr. zák. Tvrzená pohnutka nevylučovala by též, že obžalovaný při svém odporu jednal ve zlém úmyslu podle §u 81 tr. zák. vyžadovaném. A vzal-li prvý soud tento zlý úmysl za prokázaný přes to, že obžalovaný posléze výzvy strážníka H-a uposlechl, je výrok ten jakožto výron volného uvažování průvodů neodporovatelným.

V souvislosti s onou námitkou uplatňuje dále zmateční stížnost, že prý činnost obžalovaného byla ukončena odmínutím jíti se strážníky na strážnici, což je prý pouhým neuposlechnutím stráže. To, co následovalo, nebylo prý přivoděno aktivní činností obžalovaného, nýbrž jen obrannou činností proti aktivní činnosti strážníků, kteří chtěli obžalovaného mocí odvésti a jimž se proto vyrval. Námitka neobstojí. Neboť jakmile obžalovaný výzvě službu konajícího strážníka, by ho následoval na strážnici, neuposlechl — a formální oprávněnost této výzvy neběře ani obžalovaný ani jeho zmateční stížnost v pochybnost —, nemohlo jeho předvedení na strážnici býti provedeno jinak než tím způsobem, že ho strážníci uchopí a proti jeho vůli odvedou. Že se toto předvedení mohlo státi jen mocí, jest v povaze věci a ustanovení §u 81 tr. zák. také nevylučuje, by vrchnostenská osoba se nepokusila odpor jejímu úřednímu výkonu kladený přemoci a za tím účelem použití protinásilí. Snažil-li se obžalovaný zahájené proti němu násilné předvedení zmařiti zjištěnými útoky (vytrhnutím se z rukou strážníků, uhozením strážníka V-y do prsou, chycením jeho pláště), nelze toto jednání považovati za beztrestnou obrannou činnost (jak by tomu bylo, kdyby si na př. lehl na zem a nechal působiti jen váhu vlastního těla), nýbrž sluší v tom spatřovati násilí aktivní, ježto při svém činění vynaložil vlastní tělesnou sílu a úsilí mařící uplatňování vůle vrchnostenských osob a směřující přímo proti těmto osobám. Šlo tu proto o násilné vztažení ruky podle §u 81 tr. zák, ve které vyvrcholila jeho renitentní neposlušnost a které s touto, poněvadž splývaly časově a místně v jedno a vzešly z téhož podnětu a úmyslu, tvoří jednotný a nedílný celek, jež nelze rozkládati v části a tyto samostatně posuzovati. Uplatňuje-li zmateční stížnost, že strážníci obžalovaného napadli a způsobili mu krvavé zranění a tímto jednáním vyvolali odpor obžalovaného proti předvedení na strážnici, uplatňuje tím něco, co nemá opory ani ve zjištěních rozsudkových, ba ani v obhajobě obžalovaného, jenž se za celého trestního řízení v tento způsob nehájil. Musí proto tyto vývody zůstati bez povšimnutí; nelze přihlížeti ani k předloženému lékařskému vysvědčení, k němuž stížnost poukazuje, jež však podle záznamu jednacího protokolu nebylo při hlavním přelíčení přečteno a nestalo se proto složkou onoho skutkového děje, k němuž při posuzování věci má soud míti zření (§§ 258 a 288 čís. 3 tr. ř.). Nalézací soud ostatně nepřehlédl, že strážník Josef V. použil proti obžalovanému obušku, běře však též na základě výpovědi řečeného strážníka, již příkládá víru, za prokázáno, že se tak stalo teprve tehdy, když obžalovaný ho uhodil pěstí do prsou a za účelem zamezení dalšího útoku. K odchylným vývodům zmateční stížnosti nelze přihlížeti, poněvadž nejsou ničím jiným, nežli nepřípustným brojením proti volnému uvažování průvodů a nelze v nich spatřovati věcné dolíčení žádného z důvodů zmatečnosti v §u 281 tr. ř. výlučně vypočtených a zejména ne čís. 9 a) neb 10 §u 281 tr. ř., jež jsouce povahy hmotněprávní, předpokládají nezbytně, by stěžovatel trval bezpodmínečně při skutkovém ději nalézacím soudem zjištěném a jen na tomto podkladě nastoupil důkaz, že zákona bylo použito nesprávně.